ske vaje. Pravila nimajo praktičnega pomena, tem več pa vaje.

Oba referata sta bila sprejeta z velikim odobravanjem.

Nato je predsednik tov. Šumer podal glavne misli o disciplinarnih predpisih za učiteljstvo.

Kot delegat za glavno skupščino v Dubrovniku se izvoli tov. Glinšek, za namestnico pa tovarišica Jakličeva.

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo v soboto, dne 20. septembra t. l. na deški šoli v Slovenski Bistrici ob prav lepi udeležbi. Izostalo je tokrat le 9 članov, ki so se skoraj vsi opravičili.

Pozdrav. V pozdravnem govoru se odhajajoči predsednik zahvaljuje za zaupanje, ki ga je članstvo gojilo napram njemu, odkar je pred petimi leti prevzel predsedstvo. Posrečilo se mu je, zbrati vse učiteljstvo našega okraja v društvo, razen dveh učiteljskih oseb.

Želi, da bi društvo spremljali dve zvezdi-vodnici — složnost in delo.

S prisrčnimi besedami pozdravlja navzočega našega prvoboritelja in voditelja tovariša ravnatelja Jelenca.

Prečitanje zadnjega zapisnika. Zapisnik junijskega zborovanja se prečita in odobri.

Stanovske in društvene zadeve. Tovariš ravnatelj Jelenc, burno pozdravljen, izčrpno in zanimivo poroča o dogodkih, zadevajoč učiteljski stan in o požrtvovalnem delovanju »Podpornega društva za učiteljiščnike v Ljubljani«. S 1. januarjem 1925 pristopi društvu Slovenjebistriško učiteljsko društvo kot ustanovni član.

Poročilo. O svojih osebnih vtisih pri skupščini v Krškem poroča tovariš Tomažič z mladostno navdušenostjo, ki jo žalibog pogrešamo pri marsikakem tovarišu in tovarišici.

O izletu »Fer. Saveza« k Plitvičkim jezerom in slapovom Krke temperamentno poroča tovarišica Hribarjeva. Njeno nad vse zanimivo popisovanje je bila pač najboljša agitacija za pristop učiteljstva k »Fer. Savezu«.

H koncu čestita tov. Rainer tovarišu predsedniku na njegovem imenovanju za nadučitelja v Ljutomeru, obenem obžaluje njegov odhod, kajti tov. Karbaš si je znal pridobiti ugled in spoštovanje vsakega posameznika ter mu v imenu članstva obljublja, da bo društvo sledilo njegovim idealom in da bo skušalo delo nadaljevati po poti, ki jo je on začrtal.

Nasilja novega prosvetnega režima.

—na **Slučaj Dequal.** Čitateljem je znano, da je novi g. minister prestavil z uporabo čl. 71. kot prvega tov. Cirila Dequala iz Dvora v Ambrus. Danes slučaj nekoliko natančneje pojasnjujemo, da tov. vidijo, kako se pri nas meri pravica. — Dequal je služboval 7 let v Ambrusu. Leta 1920. je bil na lastno prošnjo premeščen na Dvor začasno v zvezi s premestitvijo tov. Samca in Janežiča. Na državni praznik 1. decembra 1921 je v cerkvi pel z otroci »Bože pravde«. Po maši ga je v zakristiji napadel dekan G., zakaj ni pel slovensko. Rekel je, da dokler bo on župnik, se ne bo nikdar več pelo srbsko. Napadel ga je radi te himne tudi pri konferenci, potem pa vložil ovadbo po § 104. in pa tožbo radi žaljenja časti, češ, da je Dequal med konferenco rabil besedo »nesramno«. Državno pravdništvo ni našlo povoda za preganjanje, okrajno sodišče pa je Dequala kljub pomanjkljivim dokazom obsodilo na 100 Din. G. je zahteval nato še disciplinarno postopanje in Dequal je dobil pri okrajnem šolskem svetu v Novem mestu opomin. Imel je velike stroške, tudi mu je med tem umrl edini sin za škrlatinko, no, G. pa je le iskal prilike, kje bi ga še huje udaril. Leto pozneje je bil Dvor razpisan v definitivno nameščenje. Oglasil se je Dequal, ki je bil edini kompetent, prav dobro kvalificiran, prejel je več pohval in nagrado za vzorni šolski vrt. Ko je G. za to izvedel, je po svojem zaupniku župniku O. razglasil, da »če bo višji šolski svet imenoval Dequala, se bo pritožil na ministra, če bo minister potrdil imenovanje, se bo pritožil na kralja, in če bo še kralj potrdil, se bo pa ljudstvo dvignilo.« Ljudstvo pa seveda o vsem tem ni ničesar vedelo ter je Dequalu izkazalo zaupanje s tem, da ga je zaporedoma dve dobi izvolilo v občinski odbor. V Ljubljani pa niso bili točno poučeni, imenovanja niso izvršili in akt je ležal toliko časa, da je nastopil minister g. Korošec. Takrat pa se je uveljavil zopet dekan G. in je uspel. Čitali smo takoj v časopisju, da se Dequal iz nujnih službenih razlogov premešča v Ambrus, na Dvor pa pride iz Ambrusa tov. F. Mervar in njegova žena. Pri tem pa je zlasti zanimivo to, da se oba branita, niti Dequal noče v Ambrus, niti M. na Dvor. Dequal ima ženo doma z Dvora, ima posestvo, vrt in svoje gospodarstvo. Je občinski odbornik, ima otroke, na Dvoru se je popolnoma uživel in bi s premestitvijo trpel veliko škodo. Ko so ljudje izvedeli za nameravano premestitev, so takoj nabrali 200 podpisov in poslali v Ljubljano 4 odbornike protestirat proti premestitvi, ker so z Dequalom popolnoma zadovoljni. Enako pa je M. začasno navezan na Ambrus. Je blizu tam doma, ima tam sorodnike, uredil si je svoje gospodarstvo in si niti najmanj ne želi na Dvor. Tudi ambruška občina je poslala 3 zastopnike javit prosvetnemu oddelku, da M. ne puste iz Ambrusa. Ti so šli tudi k SLS in tam zagrozili, naj ob času volitev ne hodijo po glasove, če jim ne puste dobrih učiteljev pri miru. V Ljubljani so vse izjave zabeležili in poslali v Beograd. **Na ministru g. Korošču je sedaj, ali bo poslušal glas dveh občin, ali pa bo ravnal po stopem fanatizmu zaznamovanega dekana G.**

Svojih zmožnosti ni uporabljal le v šoli, ampak tudi na prosvetnem polju. Sokolu je posvečal vse svoje moči. Ves prosti čas je uporabljal za izobrazbo naroda in za sokolske prireditve kot predsednik dramatičnega odseka v Leskovcu.

Kako je gorel za godbo, bodo pomnili gospodje pri Krškem salonskem orkestru. Navzlic zdravnikovi prepovedi je ob vsakem vremenu prihitel iz Leskovca v Krško, kadar so ga pozvali. Težko bodo dobili namestnika, ki bi 1. vijolino tako mojstrsko obvladal, kot jo je Lojze Dolinšek. Dasi je bolehal že več let za sušico, bil je vedno vedrega duha, s svojimi dobrimi dovtipi je spravil tudi mračneža v dobro voljo. Kako so ga cenili ne le tovariši, ampak vsi, ki so ga natančneje poznali, je pričal njegov krasen pogreb.

Zelo ga pogrešajo njegovi ožji tovariši na leskovški šoli. Zaradi njegove nežno čuteče duše in dobrohotnosti so ga vzljubili kot svojega brata. Zato mu kličejo: »Hvala Ti na vsem in lahka Ti bodi zemljica!« **A. B.**

Splošne vesti.

— **O zadnjih persekucijah na prosvetnem polju** so prinesli poročila tudi srbski in hrvatski listi, ki citirajo vse dogodke in nasilja v tem oziru iz »Učiteljskega Tovariša«. Posebno navajajo **»konfiscirano«** izdajo »Učiteljskega Tovariša«. Komentarje k temu prinašajo beograjska »Politika«, »Vreme«, »Samouprava«, Beogradske Novosti« in »Reč« ter »Narodna Prosveta«, od zagrebških listov je poročala »Riječ« in »Novosti«. Registrirali so nasilja tudi Dubrovački in Splitski listi. Škandalozne prosvetne razmere in nasilja, ki jih uganja klerikalna stranka v prosvetnem resoru, vzbujajo torej pozornost tudi izven Slovenije in tudi srbska napredna javnost vedno bolj spoznava usodno napako, ki jo je napravila s tem, da je izročila prosveto klerikalni stranki ter obsoja klerikalno partizansko politiko.

— **Na konservatorij v Ljubljani** so sprejeti nastopni učitelj(-ice), ki so dobili za čas študija potrebni dopust: Repovš Ivan, Černetova Josipina, Kmetova Marija, Lahajnerjeva Marija, Artlova Marija, Klemenčeva Ivana, Rudolfova Vida, Klovarjeva Sonja in Šušteršičeva Jožica.

— **Pri zadnjih občinskih volitvah v Mariboru in v Celju** pogrešamo zastopnikov učiteljskega stanu med izvoljeno listo, kar ne dela posebne časti in ne posebnega priporočila sestavljalcem list.

— **NABIRALCE »ZVONČKOVIH« NAROČNIKOV vljudno, kakor nujno prosimo, da poravnajo zastanke na naročnini »Zvončka«. V mesecih julij, avgust in september nismo prejeli skoro nikakega denarja. Zberite sedaj naročnino tudi za nazaj in nam jo nemudoma nakažite, ker moramo poravnati pri tiskarni račun tiska. Pričakujemo, da se zanesljivo odzovete tej prošnji.**

Uprava listov.

— **Blagajnikom učiteljskih društev.** Vplačila na račun članarine so od meseca junija sem skoro pri vseh društvih (s prav malo izjemami) popolnoma izostala. Nekatera društva nam niti za prvo polovico niso poravnala članarine. Prosim tov. blagajnike, da napravijo v tem oziru red, ker nam je sicer poslovanje pri poverjeništvu zelo otežkočeno. Vodstvo ima vsak dan izdatke, ki jih krije samo s članarino, saj veste, da je to edini dohodek poverjeništva.

Tovariše blagajnike nujno prosim, da nam nemudoma nakažejo vse zastanke na članarini, pa tudi obrok članarine za III. četrtletje. Kdor hitro da, dvakrat da! **Blagajnik.**

— **Rez. art. potporučnik Srečko F. Kristan,** m. p. in učitelj-upravitelj nas naproša, naj lojalno popravimo, da ni bil nikdar suspendiran; glede ostalega pa, da po disciplinarni preiskavi. Ker je g. rez. art. podp. opremil svoj dopis s štampiljko svoje vojaške sarže, radevolje dodajemo še ta dostavek k našemu zadnjemu poročilu. — Nikakor pa se ne moremo strinjati z dvojno mero ministrstva prosvete v Beogradu in g. malega ministra prosvete v Ljubljani, da so se imenovanja v nekaterih slučajih zaradi disciplinarne preiskave odgodila, v drugih slučajih pa se postopa drugače

— **Članica »Slomškove zveze«** gdč. Ana Grebenc, učiteljica v Šmartnem ob Dreti izjavlja v »Slovencu« štev. 221. dne 27. sept. 1924, da ni bila nikdar članica UJU in je bila ves čas svojega službovanja članica »Slomškove zveze«. — Rade volje potrjujemo, da imenovana ni članica UJU. Bila je pomotoma zamenjana z istoimeno gdč. A. G., našo članico ter s tem popravljamo pomoto.

— **Uradni list.** Strokovno tajništvo potrebuje v svrho dopolnitve zbirke Uradnega lista štev. 25. iz leta 1918. Kdor izmed tovarišev more preskrbeti omenjeno številko, ki je edina manjkajoča v celi zbirki, naj to javi po dopisnici.

— **Uredništvo »Naše Otadžbine«** javlja svojim prijateljima i pretplatnicima ovo: Usljed ferijalnog putovanja sa đacima i teške žalosti u familiji nijesu mogli izaći brojevi za juli i august, nego se sada štampa septembarski broj kao 7., pa će do konca godine izaći deset brojeva. Tako će odsada list uopće izlaziti. Kako je urednik prikupio novog i zanimljivog materijala, nada se, da će ga prijatelji i pretplatnici novim prilikam još srdačnije poduprijeti u radu za prikazovanje Otadžbine u riječi i slici. Još imade kompleta za g. 1924. Pretplata je 40 Din, a šalje se prof. Dušanu Jakšiću u Karlovcu (gornjem).

— **P. n. poverjenike Slov. Šolske Matice** prosim, da mi vpošljejo nabiralne pole članov za tekoče leto s članarino vred zanesljivo do 20. oktobra t. l. Dvoje knjig je dotiskanih, na tisk čaka samo še »Zbornik«. Če store poverjeniki s člani vred do gorenjega roka svojo dolžnost, tedaj bodo letošnje Matične knjige v rokah članov že prve dni decembra. Prosim torej, da ne bo brezpotrebne zamude. Letna članarina znaša kakor lansko leto Din 30. — Pavel Plesničar, blagajnik Slov. Šol. Matice, Ljubljana, Komenskega ul. 8.

— **Usposobljenostne preizkušnje za osnovne in meščanske šole** se pričnó na državnem moškem učiteljišču v Ljubljani dne 4. novembra 1924 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji se naj predlože po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — **Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.**

— **Učitelji(-ce) srpskog ili hrvatskog jezika iz Ljubljane i okolice,** koji poučavaju na osnovnim i građanskim školama samo taj predmet, uputili su gosp. Ministru Prosvete predstavku, u kojoj mole, da im se maksimum sati snizi na 18. Predstavka je dovoljno obrazložena i potkrepljena s jakim razlozima. Učitelji tog predmeta poučavaju u 10, 12 i više razreda, nekoji idu iz jedne škole u drugu sa ukupnim brojem učenika 400—500. Koliko takva učitelja izmori samo govorenje u više puta, zagušljivoj i prašnoj sobi, tumačenje, ispitivanje, pa popravljanje samo škol. zadaća, kad dođe na učitelja oko 2500 i više svezaka (godišnje 6 škol. zad.), a da ne govorimo o domaćim vežbama. Tu tegobu te fizičku i duševnu napornost sećaju osobito učitelji građanskih škola i viših razreda osnovnih škola (6—8). Mislimo, da navedeni razlozi dovoljno govore za sniženje broja sati, te smemo s punim pravom očekivati naredbu gosp. Ministra u tom smislu, za sve učitelje(ice), koji u Sloveniji poučavaju samo srpski ili hrvatski jezik.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole** pred izpraševalno komisijo v **Mariboru** (na državnem moškem učiteljišču) se pričnó dne 4. novembra 1924 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje naj se vpošljejo potom šolskega vodstva okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najkasneje do 25. oktobra 1924 v rokah izpraševalne komisije. Posebna obvestila o pripustu k izpitu se ne bodo razpošiljala. — Predsednik.

— **Na Meži pri Dravogradu** je preminula upokojena učiteljica Alojzija Dominkuš v 65. letu starosti. Službovala je na mnogih šolah bivše Štajerske. Prizadetima sestrama upok., učiteljicama Irmi in Gizeli Dominkuš, naše sožalje!

Uspešno sredstvo proti vsem vrstam revmatizma.

Pred enim letom se je posrečilo imejitelju biološko - bakteriološkega laboratorija dr. Rahleju iznajti zdravilo **Radio-Balsamica**, ki je **najboljše sredstvo proti vsem vrstam revmatizma.** Dr. Rahlejevo zdravilo je splošno znano kot **najradikalneje sredstvo** proti revmatizmu, ne samo v naši državi, ampak tudi v inozemstvu, kar dokazujejo **priznanja zdravnikov in zahvalna pisma** tisočev ozdravljenih bolnikov. Radio-Balsamica se izdeluje na povsem novih principih in je absolutno neškodljiv srcu, tudi na koži in organizmu sploh ne pušča nikakih sledov. Bolniki, ki so se preje zdravili leta in leta v kopališčih, so okrevali že po uporabi dveh do treh steklenic tega čudotvornega zdravila.

Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju dr. Rahlejeva, Beograd, Kosovska ulica 43.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Darila za »Učiteljski konvikt«:** Ruša, Nuša in Slavka Kersnikove na Brdu pri Lukovici, v počeščenje spomina pok. ravnatelja **Jakoba Dimnika,** 250 Din; Julka Povšnar-Zalokarjeva, učiteljica v Kokri, v spomin obče priljubljenega ravnatelja **Jak. Dimnika,** 100 Din; Božo Račič, upravitelj osrednjega zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani, 10 Din članarine; Engelbert Gangl, višji šolski nadzornik, 10 Din članarine; Ignacij Križman, nadučitelj v pokoju v Gorici, po ravnatelju L. Jelencu v počeščenje spomina pok. **Jak. Dimnika,** 160 Din. — Za Ganglov kamen: Amalija Keceljeva, učiteljica v Ljubljani, 100 Din. — Darovateljem se izreka prisrčna hvala! — Današnji izkaz: 630 Din, zadnjič izkazanih 23.120 Din; skupaj 23.750 Din.

Obrambni vestnik.

V POJASNILO.

»Slovenec« poroča v eni zadnjih številk z velikim zadoščenjem, da sem »sfrčal« iz kluba demokratskih učiteljev. Izjavljam, da nisem sfrčal iz kluba v smislu »Slovenčeve« notice, temveč sem sam izstopil iz kluba in odbora, ker se ne strinjam z delovanjem oziroma nedelovanjem te organizacije.

L. Jelenc.

—d **Zloraba prižnice ali klerikalcem raste greben tudi v cerkvi.** (Iz Maribora.) V nedeljo 31. avg. t. l. je Magdalenski kaplan v Mariboru Živortnik s prižnice rohnel nad učiteljstvom, češ, da so si že napravili načrt, kako bi odpravili iz šole križ, veronauk in duhovnike, da ne hodijo v cerkev, zanemarjajo spoved in obhajilo, ne vodijo otrok v cerkev itd. Črnil je učitelje kot najhujše verske nasprotnike ter je pozival poslušalce, naj skrbe, da dobimo učitelje, ki bodo vodili otroke v cerkev, prejemali ž njimi obhajilo, molili ž njimi, in ki se ne bodo izogibali duhovnikov. Pozival jih je, naj pridno segajo po knjižici, ki bode v ti zadevi v kratkem izšla. (»Krščanska šola«). Klerikalci so doslej po »Straži« in »Slov. Gospodarju« črnili in blatili vlado, zdaj jim je ta po godu, da le sedi v nji njihova stranka; odslej se mislijo zaganjati kar pavšalno v učiteljstvo ter ga razdvojiti v svoje strankarske in osebne namene. Toda mi upamo, da bode učiteljstvo moralično tako močno, politično pa toliko zrelo, da se obrekovalnega lajanja ne bo ustrašilo, temveč da bode tudi v naprej ostalo edino ter da bode neumorno delovalo za narod in državo, ne boječ se črnih intrig. Za slovo iz Magdalenske fare si je dovolil obrekovanje vsega slovenskega učiteljstva baš tik pred začetkom šolskega leta, kakor da bi